

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	13
I УВОД У ГЕОГРАФИЈУ	15
1. ТЕОРИЈСКО ОДРЕЂЕЊЕ ГЕОГРАФСКЕ НАУКЕ	15
2. РАЗВОЈ ГЕОГРАФСКЕ НАУКЕ.....	16
3. СИСТЕМАТИЗАЦИЈА ГЕОГРАФСКЕ НАУКЕ.....	18
3.1. Физичка географија.....	19
3.1.1. Геоморфологија	20
3.1.2. Климатографија	20
3.1.3. Хидрологија.....	20
3.1.4. Биогеографија.....	21
3.1.5. Криологија	22
3.1.6. Геокриологија.....	22
3.1.7. Геохемија.....	22
3.1.8. Геофизика предела	22
3.1.9. Физичко-географско рејонирање	22
3.2. Друштвена географија – социјална географија	22
3.2.1. Географија становништва	22
3.2.2. Демографија	23
3.2.3. Географија насеља.....	23
3.2.4. Економска географија	23
3.2.5. Историјска географија.....	23
3.2.6. Политичка географија.....	23
3.2.7. Медицинска географија	23
3.2.8. Саобраћајна географија.....	24
3.2.9. Друштвено-географско рејонирање	24
3.3. Регионална географија	24
3.3.1. Општа регионална географија.....	24
3.3.2. Национална регионална географија	24
3.3.3. Остале научне дисциплине регионалне географије.....	24
3.4. Остале научне дисциплине географије	25
3.4.1. Картографија	25
3.4.2. Математичка географија.....	25
3.4.3. Војна географија.....	25

3.4.4. Теорија географског положаја.....	25
3.4.5.Примењена географија	26
3.4.6. Методика наставе географије	26
3.5. Практична примена географске науке	26
II ПОЛОЖАЈ ПРОСТОРА СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ.....	27
1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ	27
1.1. Положај простора на Земљи	27
1.2. Положај у односу копна и мора	29
1.3. Положај у Европи и јужној Европи.....	30
1.4. Положај у односу на важне међународне комуникације.....	31
1.5. Положај у простору средње Европе	32
1.6. Положај у простору Средоземља	33
1.7. Положај на Балканском полуострву.....	34
2. ГЕОСТРАТЕГИЈСКИ ПОЛОЖАЈ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ.....	36
III МАТЕМАТИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ ПРОСТОРА СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ.....	42
1. ОДЛИКЕ ВЕЛИЧИНЕ.....	42
2. КАРАКТЕРИСТИКЕ ОБЛИКА	43
3. ОДЛИКЕ ГРАНИЦА.....	45
3.1. Граница према Мађарској.....	48
3.2. Граница према Румунији.....	49
3.3. Граница према Бугарској.....	51
3.4. Граница према Македонији.....	54
3.5. Граница према Албанији.....	56
3.6. Граница према Хрватској.....	58
3.7. Граница према Босни и Херцеговини	60
3.8. Граница на мору	62
IV ПРИРОДА СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ.....	64
1. ГЕОЛОШКА ГРАЂА.....	64
2. РЕЉЕФ КОПНА	69
2.1. Одлике вертикалне рашчлањености рељефа	70
2.2. Одлике хоризонталне рашчлањености рељефа	72
2.2.1. Одлике Панонске рељефне макрорегије	73
2.2.2. Одлике планинско-долинско-котлинске (брдско-планинска) макрорегије.....	77
2.2.3. Одлике рељефа Јадранске макрорегије.....	90
2.2.4. Одлике крашког рељефа	93

3. КЛИМАТСКА ОБЕЛЕЖЈА, МЕТЕОРОЛОШКИ И КЛИМАТСКИ УСЛОВИ	103
3.1. Одлике континенталне (панонске) климе.....	106
3.2. Одлике умерено-континенталне (планинске) климе.....	107
3.3. Одлике јадранско-медитеранске климе.....	110
4. ВОДЕ.....	114
4.1. Одлике Јадранског мора.....	115
4.2. Одлике река и канала	116
4.3. Воде у крашким теренима.....	120
4.4. Језера	121
4.4.1. Глацијална језера.....	122
4.4.2. Речна језера.....	123
4.4.3. Еолска језера	124
4.4.4. Вештачка језера.....	125
5. ПЕДОЛОШКИ ТИПОВИ ТЛА.....	126
5.1. Типска земљишта.....	127
5.2. Атипска (неразвијена) земљишта.....	130
6.1. Општа разматрања.....	132
6.2. Биљне заједнице у Србији и Црној Гори.....	133
6.2.1. Шуме	135
6.2.2. Биљне културе	136
ВДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ.....	138
1. СТАНОВНИШТВО.....	138
1.1. Квантитативна обележја становништва	139
1.1.1. Бројност становништва	139
1.1.2. Густина насељености	141
1.2. Природно кретање и миграције становништва	143
1.2.1. Природно кретање становништва.....	143
1.2.2. Миграције становништва	143
1.3. Структуре становништва.....	145
1.3.1. Старосна структура становништва.....	145
1.3.2. Национална структура становништва.....	146
1.3.3. Полна структура становништва.....	148
1.3.4. Квалификациона структура становништва.....	148
1.3.5. Становништво на привременом раду у иностранству	149
2. ОДЛИКЕ ПРИВРЕДЕ	149
2.1. Енергетски извори.....	151
2.1.1. Угаљ и термоенергија	151
2.1.2. Водне снаге и електроенергија	160
2.1.3. Нафта и природни гас.....	164

2.2. Руде обојених метала и неметала	167
2.2.1. Обојени метали.....	168
2.2.2. Племенити метали.....	173
2.2.3. Руде гвожђа и оплемењивачи челика	174
2.2.4. Неметали	177
2.3. Индустија.....	179
2.3.1. Металургија.....	181
2.3.2. Метална индустрија.....	182
2.3.3. Електропривреда	183
2.3.4. Индустрија грађевинског материјала	183
2.3.5. Хемијска индустрија.....	184
2.3.6. Прехрамбена индустрија	185
2.3.7. Индустрија дувана.....	186
2.3.8. Текстилна индустрија.....	186
2.3.9. Индустрија коже, обуће и гуме	187
2.3.10. Дрвна индустрија	187
2.4. Одлике пољопривреде	189
2.4.1. Фактори развоја.....	189
2.4.2. Земљорадња.....	191
2.4.3. Сточарство.....	202
2.5. Одлике саобраћаја	207
2.5.1. Железнички саобраћај	207
2.5.2. Друмски саобраћај	208
2.5.3. Речно-каналски саобраћај	209
2.5.4. Поморски саобраћај	210
2.5.5. Ваздушни саобраћај	210
2.5.6. Систем веза	211
2.5.7. Снопови и чворови комуникација.....	212
2.6. Туризам	214
2.6.1. Положај као туристичка вредност	215
2.6.2. Природне туристичке вредности	216
2.6.4. Језера као туристичка вредност	224
2.6.5. Реке као туристичка вредност	225
2.6.6. Бањски извори као туристичка вредност	226
2.6.7. Антропогене туристичке вредности	228
2.6.8. Културно-историјски споменици раних епоха.....	229
2.6.9. Туристи и ноћења као индикатор промета	233
2.6.10. Перспективе туризма у нашој земљи	237
3. ОДЛИКЕ НАСЕЉА.....	239
VI РЕГИЈЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ.....	243
1. ПАНОНСКА МАКРОРЕГИЈА	244

1.1. Мезорегија Војводина	244
1.1.1. Микрорегија Банат	247
1.1.2. Микрорегија Бачка.....	250
1.1.3. Микрорегија Срем	252
1.2. Мезорегија Западна Србија.....	254
1.3. Мезорегија Средња Србија.....	258
1.3.1. Микрорегија Западно Поморавље	258
1.3.2. Микрорегија Шумадија	261
1.3.3. Београдска микрорегија.....	265
1.3.4. Микрорегија Велико Поморавље.....	267
1.3.5. Микрорегија Стиг и Браничево	269
2. ПЛАНИНСКО-ДОЛИНСКО-КОТЛИНСКА МАКРОРЕГИЈА.....	270
2.1. Мезорегија Источна Србија.....	271
2.2. Мезорегија Јужна Србија.....	275
2.2.1. Микрорегија Стари Влах и Рашка	278
2.2.2. Доњоибарско-копаоничка микрорегија.....	280
2.3. Мезорегија Косово и Метохија.....	282
2.4. Мезорегија Планинска Црна Гора.....	285
3. ЈАДРАНСКА МАКРОРЕГИЈА	288
3.1. Мезорегија Приморска Црна Гора.....	289
VII ЕВРОПА И СУСЕДНЕ ЗЕМЉЕ.....	293
1. ОДЛИКЕ ЕВРОПЕ.....	293
1.1. Положај, величина и облик Европе	293
1.2. Рељеф Европе	295
1.3. Клима Европе	296
1.4. Воде Европе	298
1.5. Комуникације Европе.....	298
1.6. Привреда Европе.....	300
1.7. Становништво Европе	301
1.8. Регионална подела Европе.....	302
2. СУСЕДНЕ ЗЕМЉЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ	304
2.1. Мађарска.....	305
2.2. Румунија.....	307
2.3. Бугарска.....	313
2.4. Македонија.....	317
2.5. Албанија.....	320
2.6. Хрватска.....	323
2.7. Босна и Херцеговина	328

VIII ТОПОГРАФСKE КАРТЕ И ЊИХОВА ПРИМЕНА.....	332
1. ПОЈАМ И ОСОБИНЕ ГЕОГРАФСKE КАРТЕ.....	332
1.1. Размер	332
1.2. Картографска пројекција.....	333
1.3. Картографски знаци.....	338
1.4. Картографско генералисање.....	340
2. КЛАСИФИКАЦИЈА ГЕОГРАФСКИХ КАРТА	342
2.1. Класификација према територији картирања.....	342
2.2. Класификација према садржају.....	342
2.3. Класификација према размеру.....	343
2.4. Класификација према намени	343
3. ЕЛЕМЕНТИ ТОПОГРАФСKE КАРТЕ.....	343
3.1. Математичка основа	344
3.2. Географски елементи	346
3.3. Редакцијски и допунски елементи карте	351
4. ПРЕДСТАВЉАЊЕ И ПРОУЧАВАЊЕ РЕЉЕФА ЗЕМЉИШТА.....	352
4.1. Перспективни метод представљања рељефа	353
4.2. Пластични методи.....	353
4.3. Геометријски метод.....	354
4.4. Проучавање рељефа земљишта приказаног изохипсама.....	362
IX ОРЈЕНТАЦИЈА НА ЗЕМЉИШТУ И ЊЕГОВА ПРОЦЕНА	367
1. ПОЈАМ И ВРСТЕ ОРЈЕНТАЦИЈЕ	367
2. САВРЕМЕНИ УРЕЂАЈИ ЗА ОРЈЕНТАЦИЈУ	369
2.1. Ручна бусола	369
2.2. Ласерски даљиномери.....	371
2.3. Глобални позициони систем	373
3. ОРЈЕНТАЦИЈА НА ЗЕМЉИШТУ ПОМОЋУ ТОПОГРАФСKE КАРТЕ	375
3.1. Орјентација карте на земљишту	375
3.2. Одређивање стајне тачке.....	378
3.3. Упорјеђење садржаја карте са земљиштем	380
3.4. Наношење на карту објеката и циљева.....	381
3.5. Орјентација у кретању.....	384
4. ПРОЦЕНА ЗЕМЉИШТА.....	386
4.1. Тактичке особине земљишта	386
4.2. Топографско-тактичке категорије земљишта.....	391
4.3. Методологија процене земљишта по карти.....	396
5. ГРАФИЧКА БОРБЕНА ДОКУМЕНТА.....	398
5.1. Радна карта.....	398
5.2. Врсте и садржај радних карата.....	398
5.3. Припрема, оформљење и вођење радне карте.....	399

X ГЕОГРАФСКИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМИ	400
1. СКЕНИРАНА КАРТА.....	401
2. ДИГИТАЛНА КАРТА У ВЕКТОРСКОМ ОБЛИКУ	401
ЛИТЕРАТУРА	403